

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Ι. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ
Βουλευτής Ν. Αχαΐας - ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΙΑΒ	4385
29 ΜΑΡ. 2011	

**ΑΝΑΦΟΡΑ
ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΥΠΟΥΡΓΟ:**

- Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής

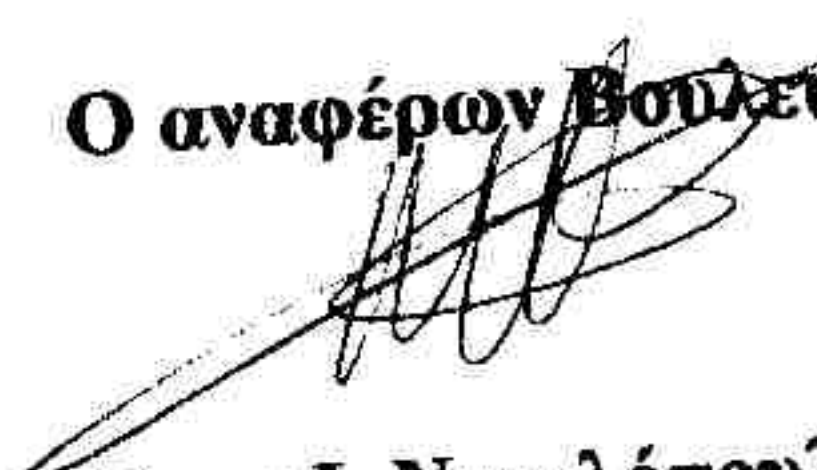
Θέμα: Επιβαρυνμένα τα ποτάμια της χώρας

Σχετικά με το δημοσίευμα του εντύπου «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΟΜΑΡΧΙΑ» που αναφέρεται στα μεγάλα προβλήματα ρύπανσης των ποταμών της Ελλάδας.

Αρ. Πρωτ.

Πάτρα

Ο αναφέρων Βουλευτής

Νίκος Ι. Νικολόπουλος

Έβρος. Από τα πλέον επιβαρυνμένα ποτάμια συστήματα της χώρας.

Ελλάδα: Η χώρα που καταστρέφει τα ποτάμια της

Εφιαλτικά πλέον τα στοιχεία της ρύπανσης για Ασωπό, Πηνειό, Έβρο και Αξιό.

Σοβαρό το πρόβλημα στο 58% του μήκους των ελληνικών ποταμών.

Η Πολιτεία, ως συνήθως, αδυνατεί να θωρακίσει νομοθετικά και να επιβάλλει λύσεις στο πρόβλημα.

Επί δεκαετίες, ακατέργαστα βιομηχανικά και αστικά απόβλητα, γεωργικά λιπάσματα, παράνομες αμοληψίες, υδροηλεκτρικά και αρδευτικά φράγματα καταστρέφουν τη ζωή στα ποτάμια, τις λίμνες και τον υπόγειο υδροφόρο ορίζοντα της χώρας μας, χωρίς να έχει τεθεί ένας ουσιαστικός φραγμός από το επίσημο κράτος.

Το πρόβλημα δεν είναι σε καμία περίπτωση αυστηρά περιβαλλοντικό, αλλά έχει συνέπειες πολύ πιο απτές στην καθημερινή μας ζωή απ' ό,τι θέλουμε να πιστεύουμε: η εκτεταμένη ρύπανση των ποταμών αλλά και των λιμνών από βαρέα μέταλλα έχει άμεσες επιπτώσεις στις καλλιέργειες και άρα και στις τροφές που καταναλώνουμε.

Οι μελέτες επιστημόνων του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, του Πανεπι-

στημίου Ιωαννίνων και του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης συγκλίνουν: Σχεδόν δεν υπάρχει μεγάλο ποτάμι στην Ελλάδα χωρίς πρόβλημα.

Ασωπός, Πηνειός, Έβρος και Αξιός εμφανίζουν την πιο σημαντική ρύπανση, ενώ Νέστος, Σπερχειός, Αλιάκμονας, Στρυμόνας και Αχελώος ακολουθούν με μικρότερα προβλήματα. Σύμφωνα με μελέτες, τα νερά των περισσότερων ποταμών κοντά στις πηγές τους είναι καθαρά. Από το μέσο ρου όμως και ως τις εκβολές τους δέχονται ανεξέλεγκτα αστικά, βιομηχανικά και γεωργοκτηνοτροφικά απόβλητα. Γι' εκεί ακριβώς ξεκινά το πρόβλημα: από τα νερά αυτών των ποταμών θα υδροδοτηθούν εκατοντάδες χιλιάδες άνθρωποι. Από τα ίδια νερά θα πιούν ζώα που στη συνέχεια θα σφαγιαστούν και θα καταλήξουν στο τραπέζι μας. Με αυτά τα νερά θα εμφιαλωθούν αναψυκτικά αλλά και θα ποτισθούν χωράφια με λαχανικά και άλλα προϊόντα που θα καταναλωθούν έπειτα από όλους μας.

«Ο ΑΣΩΠΟΣ ΚΡΑΤΑΕΙ ΤΑ ΗΝΙΑ ΩΣ Ο ΠΛΕΟΝ ΡΥΠΑΣΜΕΝΟΣ ΠΟΤΑΜΟΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ, ΚΑΘΩΣ ΟΛΑ ΤΑ ΜΕΤΑΛΛΙΚΑ ΙΧΝΟΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΠΕΡΒΑΙΝΟΥΝ ΤΑ ΑΝΩΤΑ ΕΠΙΤΡΕΠΤΑ ΟΡΙΑ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 98/83 ΤΗΣ Ε.Ε. ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΝΕΡΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ»

Ο Ασωπός κρατάει τα ηνία ως ο πλέον ρυπασμένος ποταμός της χώρας, καθώς όλα τα μεταλλικά ιχνοστοιχεία υπερβαίνουν τα ανώτατα επιτρεπτά όρια της οδηγίας 98/83 της Ε.Ε. σχετικά με την ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης.

Χαρακτηριστικά αναφέρουμε ότι ο μόλυβδος είναι 20 φορές πιο ιάνω από το επιτρεπόμενο επίπεδο, ενώ το κάδμιο 12 φορές παραπάνω από το κανονικό.

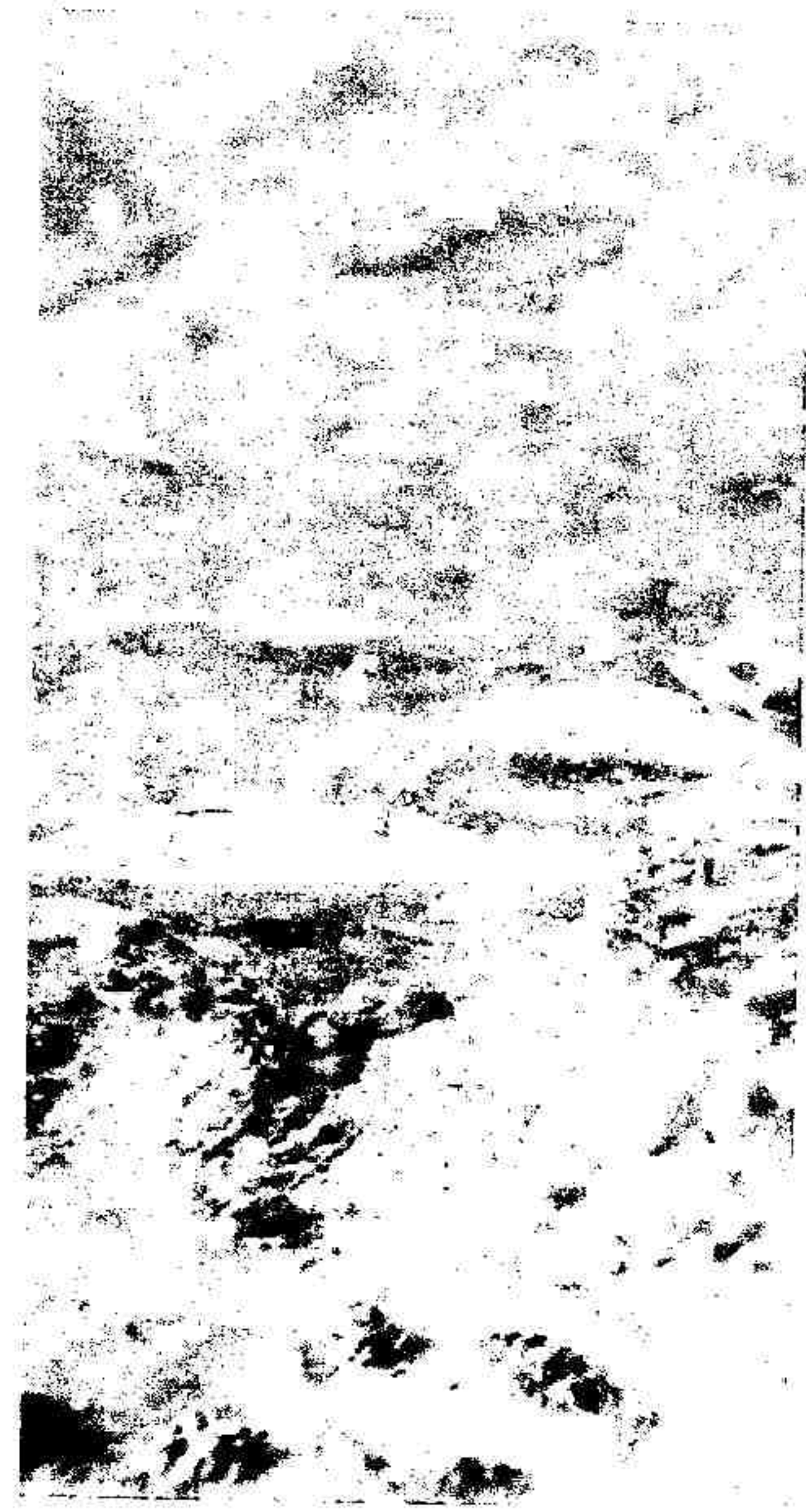
Η περίπτωση του Ασωπού στη Βοιωτία αναδεικνύει το πρόβλημα σε όλες του τις διαστάσεις. Εκεί το 1969 το κράτος δέχτηκε να ρίχνουν οι βιομηχανίες, που είχαν ξεκινήσει να εγκαθίστανται, τα βιομηχανικά τους απόβλητα. Θεωρητικά, είχε ληφθεί πρόνοια ώστε αυτά να είναι επεξεργασμένα. Δισεκατομμύρια δραχμές σε επιδοτήσεις δόθηκαν όχι μόνο για να εγκατασταθούν στις παρακείμενες περιοχές (Οινόφυτα, Σχηματάρι κ.α.) τεράστια εργοστάσια, αλλά και για να δημιουργήσουν, υποτίθεται, μονάδες βιολογικού καθαρισμού. Ουδείς έλεγξε αν ποτέ λειτούργησαν πραγματικά.

Χρειάστηκε να περάσουν σχεδόν σαράντα χρόνια και να ξεσηκωθούν οι πολίτες των τοπικών κοινωνιών για να διαπιστωθεί ότι τα εκατοντάδες εργοστάσια προτιμούσαν να ανοίγουν πηγάδια για να ρίχνουν τα τοξικά τους απόβλητα ή ακόμη χειρότερα να κάνουν απορρίψεις κατ' ευθείαν με σωλήνες στο ποτάμι.

Πρόκειται στην ουσία για το μεγαλύτερο οικολογικό έγκλημα. Ο υδροφόρος ορίζοντας πέριξ της περιοχής του Ασωπού έχει μολυνθεί με καρκινογόνο εξασθενές χρώμιο, ενώ οι υδρόβιοι οργανισμοί εξαφανίσθηκαν. Δεκάδες χιλιάδες κάτοικοι πίνουν για δεκαετίες ακατάλληλο νερό. Με το ίδιο νερό εμφιαλώνονται αναψυκτικά στην περιοχή και καλλιεργούνται καρότα και πατάτες που από τη φύση τους βιοσυσσωρεύουν το κάδμιο.

ΤΟ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟ ΠΟΤΑΜΙ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

Το μεγαλύτερο ποτάμι της χώρας ρυπαίνεται από τρεις χώρες:

Ιεκρά ψάρια στον Πηνειό. Συχνό θέαμα.

Πηνειός. Μεγάλη η γεωργική και βιομηχανική ρύπανση που υφίσταται.

Ελλάδα, Βουλγαρία, Τουρκία. Οι Τούρκοι ρίχνουν στον Έβρο τα απόβλητα βυρσοδεψείων, οι Βούλγαροι ρίχνουν σε αυτόν και τον παραπόταμό του Άρδα βιομηχανικά απόβλητα και οι Έλληνες "ολοκληρώνουν" το καταστροφικό αυτό έργο με απόρριψη νιτρικών και φυτοφαρμάκων. Ο Έβρος εμφανίζει τιμές φωσφόρου και αζώτου που υπερβαίνουν κατά πολύ τα όρια. Από αυτό το νερό πίνουν όχι μόνον οι κάτοικοι της Αλεξανδρούπολης, αλλά και όλου του νομού Έβρου. Από τον Έβρο αρδεύεται όλος ο γύρω κάμπος, όπου καλλιεργείται κυρίως ρύζι και σπάρη, ενώ το ίδιο νερό πίνουν και τα βοοειδή που εκτρέφονται κατά κύριο λόγο στην περιοχή.

ΛΕΒΟΝΤΙΟΝ ΠΟΤΑΜΙΟΝ

Στον Αξιό η κατάσταση είναι δραματική αφού σε αυτόν καταλήγουν τα αστικά απόβλητα 14 πόλεων της ΠΓΔΜ που δεν διαθέτουν βιολογικό καθαρισμό, ούτε ΧΥΤΑ. Και σαν να μην έφθανε αυτό, στον Αξιό καταλήγουν και όλα τα βιομηχανικά απόβλητα της γειτονικής χώρας. Αλλά και οι Έλληνες δεν έμειναν... αμέτοχοι. Λιπάσματα, φυτοφάρμακα και απόβλητα κτηνοτροφίας καθιστούν τον Αξιό ένα από τα ρυπαρότερα ποτάμια. Σε τελευταίες μετρήσεις μάλιστα εντοπίστηκε και το μικρόβιο του στρεπτόκοκκου. Δεν είναι τυχαίο λοιπόν που το θέμα της διασυννοριακής ρύπανσης του Αξιού έχει φθάσει και στην Ε.Ε.

ΠΗΓΕΙΟΝ ΠΕΙΡΑΙΑΣ

Της Λαρίσης το ποτάμι βρίσκεται στις πρώτες θέσεις της λίστας με τα πιο επιβαρυμένα και ρυπαρά ποτάμια της Ελλάδας. Η ποιότητα του νερού (που αξιολογείται σε 19 σημεία), πέφτει στη δεύτερη χειρότερη βαθμίδα (ελλιπής) σε δέκα σημεία, αρχής γενομένης από τα Τρίκαλα, κοντά στο σημείο όπου εκβάλλει ο βιολογικός καθαρισμός της πόλης. Συνεχίζεται έτσι στο μεγαλύτερο μέρος της διαδρομής, καθώς προστίθενται άλλοι κι άλλοι βιολογικοί καθαρισμοί, τα στραγγίσματα των καλλιεργειών, τα χωμάτινα αρδευτικά φράγματα και οι αντλήσεις.

Η ποιότητα των νερών γίνεται ακόμη χειρότερη μετά τη Λάρισα, όπου σε όλα τα παραπάνω προστίθενται τα λύματα από κάθε λογής εργοστάσια, ενώ βελτιώνεται στην εκβολή προς τη θάλασσα.

ΤΗΘΥΡΕΑ

Αν και τα διαθέσιμα στοιχεία για την ποιότητα των υπογείων υδάτων είναι περιορισμένα, εντούτοις επαρκούν για να καταδείξουν το μέγεθος του προβλήματος.

Ενδεικτικά αναφέρουμε το Λαύριο, μία περιοχή με μικτή θειούχα μεταλλοφορία, στα υπόγεια νερά του οποίου οι συγκεντρώσεις σε μόλυβδο, νικέλιο και κάδμιο υπερβαίνουν κατά πολύ τα όρια, με αποτέλεσμα η χρήση τους να θεωρείται απαγορευτική για ανθρώπινη εκμετάλλευση.

Το ίδιο εκτιμάται ότι ισχύει και για την Πτολεμαΐδα, το Αλιβέρι και τη Μεγαλόπολη, ενώ τα νερά του Ωρωπού και των Οινοφύτων έχουν υψηλές συγκεντρώσεις σε εξασθενές χρώμιο.

ΚΡΙΣΙΜΗ Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΟΤΑΜΙΩΝ

Όπως είναι φανερό, μεγάλο μέρος των ποταμών της χώρας μας βρίσκεται σε κρίσιμη κατάσταση ως προς την ποιότητα των νερών του.

Τα στοιχεία που αναφέρθηκαν πρόσφατα σε συνεδρίαση της Ε-

πιτροπής Περιβάλλοντος της Βουλής από τους επιστήμονες του Ινστιτούτου Εσωτερικών Υδάτων του Ελληνικού Κέντρου Θαλασσίων Ερευνών (ΕΛΚΕΘΕ) είναι χαρακτηριστικά:

Το 58% του μήκους των ποταμών της χώρας μας βρίσκεται σε κακή έως μέτρια κατάσταση, σύμφωνα με τις μετρήσεις που πραγματοποιήθηκαν από το Ινστιτούτο.

Σημαντικά προβλήματα ρύπανσης εντοπίζονται στους ποταμούς Αξιό, Πηνειό, Έβρο και Ασωπό, ενώ μικρότερα προβλήματα παρατηρούνται σε Σπερχιό, Νέστο, Αλιάκμονα, Στρυμόνα και Αχελώο.

Το 85% των βιολογικών καθαρισμών είτε δεν λειτουργεί καθόλου είτε δεν αποδίδει στον μέγιστο βαθμό.

Παρατηρείται διαχρονική μείωση της παροχής των ποταμών. Για παράδειγμα, υπάρχει μείωση της παροχής νερού κατά 84% στον Ευρώτα κατά την περίοδο 1974-2006, μείωση κατά 30% στον Άραχθο την περίοδο 1982-2006 και κατά 12% στον Αλιάκμονα την περίοδο 1963-2006.

Η μείωση των παροχών των ποταμών έχει περιορίσει κατά 60% το ποσοστό της προβλεπόμενης μέγιστης παραγωγής υδροηλεκτρικών σταθμών την τελευταία 50ετία.

Η διαχρονική μείωση της απορροής των ποταμών, σε συνδυασμό με την κατακράτηση ιζημάτων στα φράγματα, προκαλεί απώλεια εκτάσεων, όπως για παράδειγμα στο Νέστο.

Καταγράφονται σοβαρές καθυστερήσεις στην εφαρμογή της Κοινοτικής Οδηγίας 2000/60, ενώ η χώρα στερείται ουσιαστικού δικτύου παρακολούθησης της ποιότητας των νερών των ποταμών.

ΕΚΑΡΤΗ ΤΗΛΕ ΟΥΣΤΑΣΤΙΚΗ ΚΟΡΑΘΕΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

Προκειμένου να αντιμετωπισθεί σωστά το πρόβλημα της εκτεταμένης μόλυνσης των ποταμών της χώρας μας απαιτείται να παρθούν αυστηρότερα μέτρα από την πλευρά της πολιτείας.

Σύμφωνα με τον Γενικό Επιθεωρητή Περιβάλλοντος:

Απαιτείται στελέχωση της Υπηρεσίας Επιθεωρητών Περιβάλλοντος, καθώς το υπάρχον δυναμικό -30 επιθεωρητές- δεν επαρκεί.

Από τους 30 επιθεωρητές οι 15 βρίσκονται καθημερινά στα δικαστήρια και οι υπόλοιποι πρέπει να διαχειρίζονται τις υποθέσεις όλης της Ελλάδας. Αξίζει να σημειωθεί ότι μόνο για τον Ιανουάριο του 2010 έφθασαν στην υπηρεσία 700 αναφορές-καταγγελίες από όλη την Ελλάδα.

Απαιτείται επίσης νομική θωράκιση της Υπηρεσίας ώστε να είναι δυνατή η επιβολή -και όχι μόνο η εισήγηση- ποινών, αλλά και η δυνατότητα ανάκλησης αδειών για μονάδες που ρυπαίνουν.

Το νομικό μας πλαίσιο δεν έχει ορίσει επακριβώς τι σημαίνει ρύπανση των ποταμών και συνήθως οι παραβάτες απαλλάσσονται γιατί δεν τεκμαίρεται με αυστηρά προσδιορισμένο τρόπο αν και κατά πόσο ρυπαίνουν.

Δεν έχει μετρηθεί ποτέ η φέρουσα ικανότητα των ποταμών σε ρυπαντικά φορτία, δηλαδή οι μέγιστες αποδεκτές τιμές που μπορεί να αποδεχθεί ένα ποτάμι.

Δεν είναι γνωστός ο αριθμός των γεωτρήσεων που, κατ'εκτίμηση είναι σε ποσοστό 50% παράνομες. Τα πρόστιμα των Νομαρχιών είναι πολύ μικρά για μία παράνομη ανόρυξη με αποτέλεσμα να συμφέρει έναν αγρότη να πληρώσει το πρόστιμο, αντί να πληρώσει μελετητή και να ακολουθήσει τη νόμιμη διαδικασία.

Αγλαΐα Νούσια